

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **V., a. s.**, so sídlom v O., Č.R., proti povinnému **T. A., a. s.**, so sídlom v M., pre **vymoženie 489 175,62 Kč a 324 107,02 Sk (10 758,38 €) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 23 Er 1033/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Malacky z 2. júna 2009 sp. zn. 23 Er 1033/2008-31, EX 503/2007, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Malacky z 2. júna 2009 č. k. 23 Er 1033/2008 – 31, EX 503/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Okresný súd Bratislava IV poverením z 10. septembra 2007 poveril súdneho exekútora JUDr. V.K. vykonaním exekúcie na základe rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 15. augusta 2006 sp. zn. Z – 2 36 Cb 359/95 v spojení s opravným uznesením z 25. októbra 2006 sp. zn. Z – 2 36 Cb 359/95 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. októbra 2006 sp. zn. 2 Obo 22/2006 .

Podaním doručeným súdnemu exekútorovi 28. septembra 2007 povinný vzniesol proti exekúcii námietky, v ktorých poukázal poukazom na ustanovenie § 408 ods. 1, 2 zákona č. 513/1991 Zb. (Obchodný zákonník) v znení neskorších predpisov (ďalej len ObZ) Argumentoval , že všetky pohľadávky , ktoré sú predmetom exekúcie , sú premlčané. Z tohto dôvodu namietal neprípustnosť exekúcie a navrhol jej zastavenie.

Exekučný súd Okresný súd Malacky uznesením z 2. júna 2009 č. k. 23 Er 1033/2008 – 31 (pôvodná sp. zn. Okresného súdu Bratislava IV 37 Er 4035/2007) , EX 503/2007 námietky povinného zamietol. Uviedol, že námietky sú irelevantné, pretože povinný neuviedol žiaden zo zákonných dôvodov na vyhoviecie námietkam v zmysle ustanovenia § 50 ods. 1 Exekučného poriadku. Námietku premlčania nemožno uplatniť v súdnom alebo rozhodcovskom konaní , ktoré sa začalo pred uplynutím lehoty uvedenej v § 408 ods. 1, 2 ObZ. Keďže exekučný titul - rozsudok Krajského súdu v Bratislave nadobudol právoplatnosť 21. 9. 2006 a vykonateľnosť 28. 11. 2006 v spojení s opravným uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť 28. 11. 2006 a vykonateľnosť 2. 12. 2006. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nadobudol právoplatnosť 1. 12. 2006 a vykonateľnosť 4. 12. 2006. Predmetné exekučné konanie začalo (podaním návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie) 16. 5. 2007,t. j. pred uplynutím lehoty uvedenej v § 408 ods. 1, 2 ObZ a oprávnený si právo uplatnil v premlčacej dobe, preto návrh na vykonanie exekúcie bol podaný dôvodne (povinný nerešpektoval vykonateľné rozhodnutia).

Uznesenie exekučného súdu na podnet povinného napadol generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadnym dovolaním. Navrhol uznesenie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietal, že konanie pred okresným súdom je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie okresného súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení veci. Vážnou procesnou vadou je , že okresný súd sa nezaoberal tým, kedy nastala splatnosť vymáhaných pohľadávok , t. j. okamihom , kedy oprávnený mohol vykonať svoje právo po prvý raz a až po zistení tejto skutočnosti mohol okresný súd vec správne právne posúdiť. V predmetnom prípade nie je sporné, že ide o peňažné nároky z obchodných vzťahov , na ktorých sa účastníci zúčastnili ako podnikatelia. V záujme právnej istoty účastníkov obchodných vzťahov ustanovenie § 408 ObZ upravuje všeobecné obmedzenie premlčacej doby zakotvením tzv. absolútnej premlčacej doby, ktorá časovo limituje, dokedy najneskôr sa právo plynúce z obchodného záväzkového vzťahu nepremľčí. Tvrdenia povinného v námietkach proti exekúcii, že u všetkých vymáhaných pohľadávok v čase podania návrhu na vykonanie exekúcie uplynula premlčacia desaťročná

doba podľa § 408 ods. 1 ObZ, aj lehota troch mesiacov podľa § 408 ods. 2 ObZ okresný súd neakceptoval, v dôsledku čoho vec nesprávne právne posúdil. Ak bolo totiž právo právoplatne priznané v súdnom alebo rozhodcovskom konaní neskôr ako tri mesiace pred uplynutím desaťročnej premlčacej doby alebo po jej uplynutí, vtedy musí oprávnený podať návrh na exekúciu najneskôr v lehote troch mesiacov odo dňa keď sa mohla exekúcia začať, t. j. najneskôr do troch mesiacov od vykonateľnosti exekučného titulu, inak sa jeho právo priznané rozhodnutím premlčí. Ustanovenie § 408 ObZ (ktoré platí v obchodných záväzkových vzťahoch) vylučuje aplikáciu § 110 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Preto pre posúdenie dôvodnosti vznesenej námietky premlčania povinným v danej veci bolo potrebné zistiť, kedy nastala splatnosť pohľadávok oprávneného, právoplatnosť rozsudkov tvoriacich exekučný titul, ich vykonateľnosť a čas začatia exekučného konania a až po zistení všetkých týchto skutočností následne rozhodnúť.

Účastníci sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadрили.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O. s. p.) na základe podnetu povinného (§ 243e ods. 1 a 2 O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 1 O. s. p.) preskúmal uznesenie okresného súdu v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O. s. p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný rozsahom mimoriadneho dovolania, ako aj v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p.) sa zaoberá vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vady konania uvedené v ustanovení § 237 O. s. p. (ide o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážky veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo

začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom , či súdom nesprávne obsadeným) neboli generálnym prokurátorom namietané a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky (okrem iného) namieta, že napadnuté uznesenie okresného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods.1 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením veci je činnosť súdu , pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 251 ods. 4 O. s. p. na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa osobitného predpisu sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak. Rozhoduje sa však vždy uznesením.

Podľa § 132 O. s. p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy , a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie , čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O. s. p. , ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „EP“) , exekučné konanie sa začína na návrh.

Podľa § 36 ods. 2 EP exekučné konanie sa začína dňom, v ktorom bol exekútorovi doručený návrh na vykonanie exekúcie. Exekútor však môže začať vykonávať exekúciu až po udelení poverenia súdu na jej vykonanie (§ 44).

Podľa § 50 ods. 1 EP povinný môže vzniesť u exekútora povereného vykonaním exekúcie do 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie námietky proti exekúcii, ak po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vymáhateľnosti, alebo ak sú tu iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná. To isté platí, ak sa namieta, že oprávnený alebo povinný nie sú právnymi nástupcami osoby uvedenej v exekučnom titule. Námietky musia byť odôvodnené a na dodatočne uvedené dôvody sa neprihliadne. Ak po podaní námietok exekútor upustil od vykonania exekúcie (§ 46) o námietkach netreba rozhodnúť.

Podľa § 57 ods. 1 písm. g/ EP exekúciu súd zastaví, ak exekúciu súd vyhlási za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

Podľa § 233 EP tam, kde sa v osobitných právnych predpisoch hovorí o súdnom výkone rozhodnutia, rozumie sa tým vykonávanie exekúcie aj podľa tohto zákona.

Podľa § 408 ods. 1 ObZ bez ohľadu na iné ustanovenia tohto zákona sa skončí premlčacia doba najneskôr po uplynutí 10 rokov odo dňa, keď začala po prvý raz plynúť. Námietku premlčania však nemožno uplatniť v súdnom alebo rozhodcovskom konaní, ktoré sa začalo pred uplynutím tejto lehoty.

Podľa § 408 ods. 2 ObZ ak bolo právo právoplatne priznané v súdnom alebo rozhodcovskom konaní neskôr ako tri mesiace pred uplynutím premlčacej doby alebo po jej uplynutí, možno rozhodnutie súdne vykonať, ak sa konanie o jeho výkone začalo do troch mesiacov odo dňa keď sa mohlo začať.

Z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva záver okresného súdu, podľa ktorého si oprávnený právo uplatnil v premlčacej dobe, keď exekučné konanie sa začalo (16. 5. 2007) pred uplynutím premlčacej doby uvedenej v § 408 ObZ, pri ktorom vychádzal z dátumu nadobudnutia právoplatnosti a vykonateľnosti predmetných exekučných titulov. Nezaoberal sa pritom tvrdeniami povinného vyplývajúcimi z námietok proti exekúcii, že v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave sp. zn. Z – 2 – 36 Cb 359/95 začala plynúť 10- ročná premlčacia doba podľa § 408 ods. 1 ObZ v deň splatnosti prvej pohľadávky t. j. 11. októbra 1992 a uplynula dňom 11. októbra 2002.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť 21. septembra 2006 a vykonateľnosť 28. novembra 2006 v spojení s opravným uznesením z 25. októbra 2006 sp. zn. Z – 2 36 Cb 359/95 – 107 , ktoré nadobudlo právoplatnosť 28. novembra 2006 a vykonateľnosť 2. decembra 2006. Trojmesačná lehota podľa § 408 ods. 2 ObZ uplynula 2. marca 2007 a návrh na vykonanie exekúcie podal oprávnený (16. 5. 2007) po uplynutí premlčacej doby . V konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 Cbo 22/2006 začala plynúť 10- ročná premlčacia doba podľa § 408 ods. 1 ObZ v deň splatnosti prvej pohľadávky t. j. 19. novembra 1992 a uplynula 19. novembra 2002 . Rozsudok nadobudol právoplatnosť 1. decembra 2006 a vykonateľnosť 4. decembra 2006. 3 – mesačná premlčacia doba podľa § 408 ods. 2 ObZ uplynula 5. marca 2007 a návrh na vykonanie exekúcie podal oprávnený (16. 5. 2007) opäť po uplynutí premlčacej doby.

V prípade vymáhaných pohľadávok oprávneného nie je sporným, že ide o peňažné pohľadávky z obchodných záväzkových vzťahov (obchodov), na ktorých sa účastníci zúčastnili ako podnikatelia.

V záujme právnej istoty účastníkov obchodných vzťahov ustanovenie § 408 ObZ upravuje všeobecné obmedzenie premlčacej doby zakotvením tzv. absolútnej premlčacej doby, ktorá časovo limituje , dokedy najneskôr sa právo plynúce z obchodného záväzkového vzťahu premlčí, ako konštatoval aj generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní.

Ustanovenie § 408 ods. 1 ObZ určuje maximálnu dĺžku premlčacej doby na desať rokov, pričom začiatok tejto doby sa počíta odo dňa, keď premlčacia doba začala plynúť po prvý raz. Na priebeh (plynutie) tejto premlčacej doby nemá vplyv jej spočívanie a túto dobu nemôžu účastníci obchodného vzťahu meniť ani ju vylúčiť, predĺžiť ju nemôžu ani iné ustanovenia tohto zákona.

Ustanovenie § 408 ods. 2 ObZ upravuje premlčanie vo vzťahu k výkonu rozhodnutia (v zmysle § 233 EP k exekúcii) a to tak, že ak bolo právo právoplatne priznané v súdnom alebo rozhodcovskom konaní neskôr ako tri mesiace pred uplynutím desaťročnej premlčacej doby podľa § 408 ods. 1 ObZ alebo po jej uplynutí, možno rozhodnutie súdne vykonať, ak sa konanie o jeho výkone (v zmysle § 233 EP exekúcii) začalo do troch mesiacov odo dňa, keď sa mohlo začať. Z tohto ustanovenia výkladom a contrario treba vyvodiť, že ak bolo právo právoplatne priznané v súdnom alebo rozhodcovskom konaní skôr ako tri mesiace pred uplynutím desaťročnej premlčacej doby podľa § 408 ods. 1 ObZ, rozhodnutie možno súdne

vykonať, ak sa konanie o jeho výkone (v zmysle § 233 EP exekúcií) začalo pred skončením (uplynutím) premlčacej doby podľa § 408 ods. 1 ObZ.

Ustanovenie § 408 ObZ ráta teda s dvomi možnosťami . Podľa prvej (ak bolo právo právoplatne priznané v priebehu desaťročnej premlčacej doby uvedenej v § 408 ods. 1 ObZ a zároveň skôr než v posledných troch mesiacoch pred uplynutím tejto doby) výkon rozhodnutia (exekučné konanie) musí byť začaté do uplynutia desaťročnej doby počítanej odo dňa, keď začala táto doba plynúť po prvý raz, inak nastane premlčanie rozhodnutím priznaného práva. Podľa druhej možnosti (ak právo bolo právoplatne priznané v súdnom alebo rozhodcovskom konaní neskôr ako tri mesiace pred uplynutím premlčacej doby uvedenej v § 408 ods. 1 ObZ alebo po jej uplynutí) vtedy musí oprávnený podať návrh na exekúciu najneskôr v lehote troch mesiacov odo dňa, keď sa mohla exekúcia začať, čomu treba rozumieť tak, že najneskôr do troch mesiacov od vykonateľnosti vydaného exekučného titulu, inak sa jeho právo priznané rozhodnutím premlčí.

Ustanovenie § 408 ObZ, ktoré platí v obchodných záväzkových vzťahov , vylučuje uplatnenie (aplikáciu) § 110 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť, čo konštatuje aj generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní.

Pre posúdenie dôvodnosti námietky premlčania povinným bolo potrebné zistiť, kedy nastala splatnosť tej ktorej pohľadávky, následne právoplatnosť rozsudkov tvoriacich exekučný titul, ich vykonateľnosť a čas začatia exekučného konania . Za predpokladu, že by exekučný súd zistil, že desaťročná premlčacia doba v zmysle § 408 ods. 1 ObZ v čase vydania exekučných titulov už uplynula, musel by ustáliť , či v čase začatia exekučného konania neuplynula lehota troch mesiacov stanovená v § 408 ods. 2 ObZ. Ak táto lehota uplynula, nemohol nepriznať účinnosť námietke premlčania vznesenej povinným v exekučnom konaní. Okresný súd Malacky ako exekučný súd však pre posúdenie dôvodnosti námietky premlčania vznesenej v exekučnom konaní povinným nezisťoval rozhodujúce skutočnosti v zmysle § 408 ObZ.

Vzhľadom na potrebu skúmania námietky premlčania vznesenej povinným v rámci námietok proti exekúcií (§ 50 ods. 1 EP) , je opodstatnená aj námietka generálneho prokurátora Slovenskej republiky založená na ustanovení § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. Okolnosť, že okresný súd sa nezaoberal uvedenými rozhodujúcimi skutočnosťami dôležitými

pre posúdenie premlčania vymáhaných pohľadávok a príslušné zistenia v rámci dokazovania nevykonan, (a svoj postup v odôvodnení napadnutého rozhodnutia v rozpore s § 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p. ani náležite nevysvetlil), treba považovať za inú vadu konania , ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa § 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p.

Z uvedeného vyplýva, že generálny prokurátor Slovenskej republiky dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O. s. p v spojení s § 243f ods. 1 písm. b/ , c/ O. s. p., lebo to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania (povinného) a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto v zmysle § 243b O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. zrušil mimoriadnym dovolaním napadnuté uznesenie a vec vrátil Okresnému súdu Malacky na ďalšie konanie s tým, že právny záver vyslovený v tomto uznesení je preň záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2011

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta